

Gaelscoil Mhuscraí - Ráiteas um Chumhdach Leanaí

Is bunscoil í Gaelscoil Mhuscraí a sholáthraíonn oideachas bunscoile do dhaltaí ó na Naónáin Shóisearacha go Rang a Sé.

De réir cheanglais an Acharta um Thús Áite do Leanaí 2015, Tús Áite do Leanaí: Treoir Náisiúnta um Chosaint agus Leas Leanaí 2017, an Aguisín a ghabhann le Tús Áite do Leanaí (2019), na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Bhunscoileanna agus d'ilar-Bhunscoileanna (athbhreithnithe 2023) agus Treoir Tusla maidir leis na Ráitis um Chumhdach Leanaí a ullmhú, chomhaontaigh Bord Bainistíochta [cuir isteach ainm na scoile] an Ráiteas um Chumhdach Leanaí atá leagtha amach sa doiciméad seo.

1 Tá an Bord Bainistíochta tar éis Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Bhunscoileanna agus d'ilar-Bhunscoileanna (athbhreithnithe 2023) na Roinne a ghlacadh agus déanfaidh sé iad a chur i bhfeidhm go hiomlán, gan athrú gan leasú mar chuid den Ráiteas foriomlán um Chumhdach Leanaí

2 Is í Mairead Uí Chárthaigh an Duine Idirchaidrimh Ainmnithe (DIA)

3 Is í Nollaig Ní Shúilleabhbháin an Leas-Duine Idirchaidrimh Ainmnithe (DIA)

4 Is é/í Mairéad Uí Chárthaigh an Duine Ábhartha

(*Duine ábhartha is ea an duine ar féidir leis/léi eolas a sholáthar maidir leis an mbealach ar forbraíodh an ráiteas um chumhdach leanaí agus a bheidh ábalta an ráiteas a sholáthar má iarrtar é. D'fhéadfadh an duine sin a bheith mar DIA freisin*)

5 Aithníonn an Bord Bainistíochta go mbaineann cúinsí cosanta agus leasa leanaí trí gach gné de shaol na scoile agus go gcaithfear iad a léiriú i mbeartais, nósanna imeachta, cleachtais agus gníomhaíochtaí uile na scoile. Comhlíonfaidh an scoil, ina cuid beartas, nósanna imeachta, cleachtais agus gníomhaíochtaí, na prionsabail a leanas maidir le dea-chleachtas i gcosaint agus leas leanaí:

Déanfaidh an scoil an méid a leanas:

- aithneoidh sí go bhfuil cosaint agus leas leanaí thar a bheith tábhachtach, beag beann ar gach breithniú eile;
- comhlíonfaidh sí go hiomlán a hoibleagáidí reachtúla faoin Acht um Thús Áite do Leanaí 2015 agus comhlíonfaidh sí reachtaíocht ábhartha eile a bhaineann le cosaint agus leas leanaí;
- comhoibriú go hiomlán leis na húdaráis reachtúla ábhartha maidir le cosaint leanaí agus cúrsaí leasa;
- cleachtais shábháilte a ghlacadh chun an fhéidearthacht go dtarlódh díobháil nó timpistí do leanaí a íoslachdú agus chun oibrithe a chosaint ar an ngá le rioscaí neamhriachtanacha a ghlacadh a d'fhéadfadh iad féin a fhágáil ar oscailt do chuíseamh mí-úsáide nó faillí;
- cleachtas oscailteachta a fhorbairt le tuismitheoirí agus rannpháirtíochta tuismitheoirí in oideachas a gcuid leanaí a spreagadh; agus
- meas iomlán a bheith acu ar cheanglais rúndachta agus iad ag déileáil le cúrsaí maidir le cosaint leanaí.

Comhlíonfaidh an scoil na prionsabail thusa freisin maidir le haon scoláire fásta atá faoi leochail speisialta.

6 Tá na nósanna imeachta/bearta seo a leanas i bhfeidhm:

- Maidir le haon bhall fairne atá faoi réir aon imscrúdaithe (cibé mar a thuairiscítear sin) maidir le haon ghníomh, neamhgníomh nó imthoisc i ndáil le leanbh atá ag freastal ar an scoil, comhlíonann an scoil na nósanna imeachta ábhartha atá leagtha amach i gCaibidil 7 de na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Bhunscoileanna agus d'lar-Bhunscoileanna (athbhreithnithe 2023) agus comhlíonann an scoil na nósanna imeachta araónachta comhaontaithe ábhartha d'fhoireann scoile atá foilsíthe ar shuíomh gréasáin gov.ie.
- Maidir le roghnú nó earcú fairne agus a n-oiriúnacht chun oibriú le leanaí, comhlíonann an scoil ceanglais reachtúla grinnfiosrúcháin Achtanna an Bhiúró Náisiúnta Grinnfiosrúcháin (Leanaí agus Daoine Soghonta) 2012 go 2016 agus comhlíonann an scoil an treoir níos leithne maidir le dualgas cúram a leagtar amach i gciорcláin grinnfiosrúcháin agus earcaíochta Garda a d'fhoilsigh an RO agus atá ar fáil ar shuíomh gréasáin gov.ie.
- Maidir le faisnéis, agus, nuair is gá, treoir agus oiliúint, a sholáthar don fhoireann i ndáil le tarlú díobhála a shaináthint (mar a shainmhínítear in Acht 2015) tá an méid a leanas déanta ag an scoil-

Chuir sí cóip de Ráiteas um Chumhdach Leanaí na scoile ar fáil do gach ball fairne
Cinníonn sí go gcuirtear cóip de Ráiteas um Chumhdach Leanaí na scoile ar fáil do gach ball fairne nua

Spreagann sí baill fairne chun leas a bhaint as oiliúint ábhartha

Spreagann sí baill an Bhoird Bainistíochta chun leas a bhaint as oiliúint ábhartha

Cinníonn an Bord Bainistíochta taifid ar gach oiliúint ar bhaill fairne agus ar bhaill den Bhord

- Maidir le Tusla i ndáil le hábhair imní um chosaint leanaí a thuairisciú, ceanglaítear ar gach duine den phearsanra scoile na nósanna imeachta atá leagtha amach sna Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Bhunscoileanna agus d'lar-Bhunscoileanna (athbhreithnithe 2023) a chomhlíonadh, lena n-áirítear i gcás muínteoirí cláraithe, iad siúd atá sainordaithe chun tuairisciú faoin Acht um Thús Áite do Leanaí 2015.
- Is daoine sainordaithe iad na muínteoirí cláraithe ar fad atá fostaithe ag an scoil faoin Acht um Thús Áite do Leanaí 2015.
- De réir an Achta um Thús Áite do Leanaí 2015 agus san Aguisín a ghabhann le Tús Áite do Leanaí (2019), rinne an Bord measúnú ar aon fhéidearthacht díobhála do leanbh agus é nó í ag freastal ar an scoil nó ag glacadh páirte i ngníomhaíochtaí scoile. Tá measúnú scríofa ina leagtar amach na réimsí riosca a sainaithníodh agus nósanna imeachta na scoile chun na rioscaí sin a bhainistiú san áireamh sa Ráiteas um Chumhdach Leanaí.
- Is féidir teacht ar na nósanna imeachta éagsúla dá dtagraítear sa Ráiteas seo ar shuíomh gréasáin na scoile, ar shuíomh gréasáin gov.ie nó cuirfear ar fáil iad arna iarraidh sin ag an scoil.

Nóta: Níl an méid thusas beartaithe mar liosta uileghabhálach. Áireoidh na Boird Bainistíochta aonair freisin sa chuid seo cibé nósanna imeachta/bearta eile atá ábhartha don scoil atá i gceist.

- 7 Foilsíodh an ráiteas seo ar shuíomh gréasáin na scoile agus cuireadh ar fáil é do gach ball de phearsana na scoile, do Chumann na dTuismitheoirí (más ann dó) agus don phátrún. Tá sé inrochtana go héasca ag tuismitheoirí agus caomhnóirí ach é a iarraidh. Cuirfear cóip den Ráiteas seo ar fáil do Tusla agus don Roinn má iarrtar sin.
- 8 Déanfar an Ráiteas um Chumhdach Leanaí a athbhreithniú ar bhonn bliantúil nó a luaithe is indéanta tar éis athrú ábhartha a bheith ann in aon ábhar dá dtagraíonn an ráiteas seo.

Ghlac an Bord Bainistíochta an Ráiteas um Chumhdach Leanaí ar an 27.9.23 [dáta].

Rinne an Bord Bainistíochta athbhreithniú ar an Ráiteas um Chumhdach Leanaí ar an 27.9.23. [an dáta athbhreithnithe is déanaí].

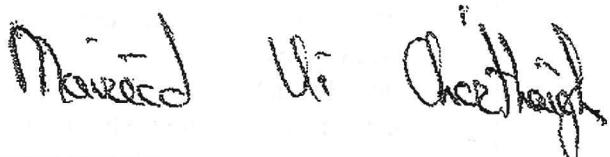
Síniú:

Cathaoirleach an Bhoird Bainistíochta

Dáta: 27 - Sept - 23

Síniú:

An Príomhoide/Rúnaí an Bhoird Bainistíochta

Dáta: 27.9.23.

Measúnú Riosca um Chumhdach Leanaí

Measúnú Scríofa ar Riosca maidir le Gaelscoil Mhuscraí

De réir alt 11 den Acht um Thús Áite do Leanaí 2015 agus de réir cheanglas Chaibidil 8 de na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Bhunscoileanna agus d'lar-Bhunscoileanna (athbhreithnithe 2023), seo a leanas an Measúnú Riosca Scríofa ar [ainm na scoile].

1. Liosta de ghníomhaíochtaí na scoile

- Teacht agus imeacht na ndaltaí gach lá
- Sosanna áineasa do na daltaí
- Múineadh sa seomra ranga
- Múineadh duine-le-duine
- Gníomhaíochtaí múinte amuigh fén spéir
- Gníomhaíochtaí Spóirt
- Oíche Eolais scoile
- Úsáid ionad leithris i scoileanna
- Lá Bliantúil an Spóirt
- Ócáidí tiomsaithe airgid a mbíonn daltaí gafa leo
- Úsáid áiseanna lasmuigh de láthair na scoile do gníomhaíochtaí scoile
- Rannpháirtíocht na ndaltaí i searmanais reiligiúnacha/teagasc reiligiúnach lasmuigh den scoil
- Socruithe don iompar scoile, úsáid coimhdirí bus san áireamh
- Dáileadh Cógais
- Dáileadh Garchabhrach
- Soláthar curaclaim i leith OSPS, OCG, Bí Sábhálte
- Bulaíocht a chosc agus caitheamh leis an mbulaíocht i measc na ndaltaí
- Oiliúint na foirne scoile maidir le cúrsaí cosanta leanaí
- Úsáid foirne lasmuigh den scoil chun an curaclar a fhorlónadh
- Úsáid foirne lasmuigh chun tacú le spóirt agus gníomhaíochtaí seach-churaclaim eile
- Cúram do dhaltaí a bhfuil leo chaileachtaí/riachtanais shonracha orthu amhail
  - Daltaí mionlaigh eitneacha/imircigh
  - Le haghaidh daoine den lucht taistil.
  - Leanaí leispíacha, aeracha, déghnéesacha nó trasinscneacha (LADT)
  - Daltaí a mheastar a bheith ina LADT
  - Daltaí de chreideamh reiligiúnach mionlaigh
  - Leanaí atá faoi chúram
  - Leanaí ar an gCóras Fógartha um Chosaint Leanaí
  - Leanaí a bhfuil riachtanais mhíochaine acu
- Earcú foirne scoile ar a n-áirítear - - Múinteoirí/CRSanna - Feighlí/Rúnaí/Glantóirí – Cónisceálaithe Spóirt - Teagascóirí Seachtracha /Aoi-Chainteoirí - Oibrithé deonacha / Tuismitheoirí i mbun gníomhaíochtaí scoile - Cuirteoirí/conraitheoirí i láthair sa scoil le linn uaireanta scoile - Cuirteoirí/conraitheoirí i láthair sa scoil tar éis gníomhaíochtaí scoile
- Rannpháirtíocht ag daltaí i searmanais reiligiúnacha /teagasc reiligiúnach atá seachtrach ón scoil
- Úsáid na Teicneolaíochta Faisnéise agus Cumarsáide ag na daltaí ar scoil, na meáin sóisialta san áireamh.
- Smachtbhannaí a chur i bhfeidhm faoi Chód Iompair na scoile lena lena n-áirítear daltaí a choinneáil istigh, fóin a choigistiú etc.
- Mic léinn atá rannpháirteach in taithí oibre sa scoil

- Ábhar múinteora atá ag déanamh socraíochtaí oiliúna sa scoil
- Úsáid fiseán/fótagrafaíochta/meán eile chun ócáidí scoile a thaifead

2. Shainaithin an scoil an riosca díobhála a leanas maidir lena gníomhaíochtaí -

- An riosca díobhála gan bheith tuairiscithe i gceart agus go pras ag an bhfoireann scoile
- An riosca go ndéanfadh leanbh eile díobháil do leanbh sa scoil
- An riosca go ndéanfadh ball d'fhoireann na scoile, ball d'fhoireann eagraíochta eile nó duine eile díobháil do leanbh agus an leanbh ag glacadh páirte i ngníomhaíochtaí lasmuigh den scoil e.g. turas scoile, ceachtanna snámha
- An riosca go ndéanfaí díobháil do leanbh mar gheall ar bhulaíocht ar an leanbh
- An riosca go ndéanfaí díobháil do leanbh mar gheall ar gan mhaoirseacht ar leanaí ar scoil nach bhfuil leordhóthanach
- An riosca go ndéanfaí díobháil do leanbh mar gheall ar gan mhaoirseacht ar leanaí agus iad ag freastal ar ghníomhaíochtaí lasmuigh den scoil
- An riosca go ndéanfaí díobháil do leanbh mar gheall ar chaidreamh/cumarsáidí míchuí idir an leanbh agus leanbh eile nó aosach
- An riosca go ndéanfaí díobháil do leanbh mar gheall ar linbh bheith ag rochtain ar nó ag úsáid ríomhairí, meán sóisialta, fóin agus fearais eile agus iad ar scoil
- An riosca go ndéanfaí díobháil do leanbh le linn do mhúineadh duine-le-duine, comhairliú, cónitseáil bheith ar siúl.
  - Riosca díobhála mar gheall ar úsáid mhíchuí a bhaint as ardán cumarsáide cianda teagaisc agus foghlama ar líne mar dhuine gan chuireadh ag rochtain an naisc ceachta, daltaí á bhfágáil gan mhaoirsiú ar feadh tréimhsí fada ama i seomraí ar leithligh
  - Riosca díobhála mar gheall ar bhulaíocht linbh
  - Riosca díobhála mar gheall ar chiníochas
  - Riosca díobhála mar gheall ar mhaoirseacht neamhleor ar leanaí ar scoil
  - Riosca díobhála mar gheall ar mhaoirseacht neamhleor ar leanaí agus iad ag freastal ar ghníomhaíochtaí lasmuigh den scoil
  - Riosca díobhála mar gheall ar chaidreamh/cumarsáid mhíchuí idir leanbh agus leanbh nó duine fásta eile
  - Riosca díobhála mar gheall ar leanaí rochtain a fháil go míchuí ar ríomhairí, na meáin shóisialta, fóin agus gairis eile agus iad ar scoil
  - Riosca díobhála do leanaí RSO a bhfuil leocheileachtaí ar leith orthu, lena leocheileachtaí míochaine
  - Riosca díobhála do leanbh agus leanbh faoi chúram pearsanta
  - Riosca díobhála mar gheall ar chód iompair neamhleor
  - Riosca díobhála mar gheall ar bhall de phearsanra scoile cumarsáid a dhéanamh le daltaí ar bhealach míchuí trí na meáin shóisialta, téacsáil, ar ghléas digiteach nó ar bhealach eile
  - Riosca díobhála de dheasca ball pearsanra scoile rochtain/scaipeadh a dhéanamh ar ábhar míchuí trí na meáin shóisialta, téacsáil, ar ghléas digiteach nó ar bhealach eile.

3. Tá na nósanna imeachta a leanas i bhfeidhm ag an scoil chun dul aghaidh a thabhairt na rioscaí díobhála a shainaithnítear sa mheasúnacht seo -

- Tá cóip de Ráiteas na scoile maidir le Cumhdach Leanaí tugtha do gach ball d'fhoireann na scoile
- Cuirtear na *Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Bhunscoileanna agus d'Iar-Bhunscoileanna (athbhreithnithe 2023)* ar fáil do phearsanra uile na scoile
- Ceanglaítear ar Phearsanra na *Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Bhunscoileanna agus d'Iar-Bhunscoileanna (athbhreithnithe 2023)* a chomhlíonadh agus éilitear ar gach ball fairne cláraithe *an tAcht um Thús Áite do Leanaí 2015* agus an tAguisín a ghabhann leis (2019) a chomhlíonadh
- Cuireann an scoil Clár Bí Sábháilte i bhfeidhm go hiomlán
- Cuireann an scoil an curaclam OSPS i bhfeidhm go hiomlán
- Tá Beartas Frithbhulaíochta ag an scoil a chloíonn go hiomlán le riachtanais Nósanna Imeachta Frithbhulaíochta do Bhunscoileanna agus Iar-bhunscoileanna na Roinne
- Tá beartas maoirseachta ar an gclós nó ar an áit súgartha ag an scoil chun a chinntíú go mbíonn maoirseachta chuí ar leanaí le linn tionól, imeacht na ndaltaí agus sosanna agus i leith achar sainiúil ar nós leithreas, seomraí malartaithe etc. Tá leabhar na n-eachtraí againn d'aon eachtra a tharlaíonn sa chlós.
- Tá beartas agus nósanna imeachta soiléire ar bun ag an scoil i leith turasanna ón scoil
- Tá beartas Sláinte agus Sábháilteachta ag an scoil
- Cloíonn an scoil le ceanglais reachtaíochta ghrinnfhiorsúchán an Gharda Siochána agus na gciorclán ábhartha de chuid na ROS maidir le hearcú agus grinnfhiorsúchán an Gharda Siochána
- Cloíonn an scoil leis na nósanna imeachta araíonachta comhaontaithe don fhoireann teagaisc
- Tá beartas/plean don dlúthchúram ag an scoil i leith daltaí a bhfuil cúram dá leithéid Uathu. Tá plean leithris i bhfeidhm dóibh siúd a fhaigheann cabhair ó CRS le cúrsaí leithris.
- Tá na nithe seo a leanas déanta ag an scoil – o Tá cóip de Ráiteas na scoile maidir le Cumhdach Leanaí tugtha do gach ball d'fhoireann na scoile o Cinntíonn an scoil go bhfuil cóip de Ráiteas na scoile maidir le Cumhdach Leanaí tugtha do gach ball nua d'fhoireann na scoile o Spreagtar lucht fairne chun leas a bhaint as oiliúint chuí o Spreagtar comhaltaí an bhoird bhainistíochta leas a bhaint as oiliúint chuí o Coimeádann an scoil taifid de gach oiliúint a chuirtear ar an bhfoireann agus ar chomhaltaí den bhord
- Tá beartas /nósanna imeachta ar bun ag an scoil do dháileadh na Garchabhrach
- Tá coid iompraíochta ag an scoil do dhaltaí
- Tá polasaí maoirseachta clóis/clós súgartha ag an scoil chun maoirseachta chuí ar leanaí a chinntíú le linn teacht le chéile, imeacht óna chéile agus le linn sosanna agus maidir le limistéir ar leith amhail leithris, seomraí feistis etc.
- Tá Polasaí Úsáide Inghlactha i bhfeidhm ag an scoil, lena n-áirítear soláthar teagaisc agus foghlama ar líne ar bhonn cianda, agus tá an beartas sin curtha in iúl do thuismitheoirí
- Tá beartas i bhfeidhm ag an scoil lena rialaítear úsáid fóin chliste agus gairis tábléad sa scoil ag daltaí de réir chiorclán 38/2018
- Tá Plean Bainistíochta um Theagnais Chriticiúla i bhfeidhm ag an scoil
- Tá polasaí maidir le Teagmhálaí Baile agus Scoile agus nósanna imeachta gaolmhara i bhfeidhm ag an scoil
  - Tá beartas agus nósanna imeachta ar bun ag an scoil i leith úsáide cóitseálaithe spóirt
  - Tá beartas agus nósanna imeachta soiléire ar bun ag an scoil i leith gníomhaíochtaí teagaisc duine-le-duine. – Coimeadtar doras & fuinneog ar oscailt i gcónaí má tá

CRS/múinteoir le páiste aonar. Bíonn bord idir an múinteoir & páiste.

- Tá beartas agus nósanna imeachta soiléire ar bun ag an scoil i leith comhairlithe duine-le duine

Nóta Tábhachtach: Ba cheart a thabhairt faoi deara gur ionann riosca i gcomhthéacs an mheasúnaithe riosca seo agus an riosca "díobhála" mar a shainmhínítear san Acht um Thús Áite do Leanaí 2015 agus ní riosca ginearálta sláinte agus sábháilteachta. Tá an sainmhíniú ar dhíobháil leagtha amach i gCaibidil 4 de na Nósanna Imeachta um Chosaint Leanaí do Bhunscoileanna agus d'íar-Bhunscoileanna (athbhreithnithe 2023)

Agus an measúnú riosca seo á dhéanamh aige, rinne an bord bainistíochta a dhícheall na rioscaí díobhála atá ábhartha don scoil seo a shainainthint agus a chinntí go bhfuil nósanna imeachta leordhóthanacha i bhfeidhm chun gach riosca a shainainhítear a bhainistiú. Cé nach féidir gach riosca díobhála a thuar agus a bhaint, tá na nósanna imeachta atá liostaithe sa mheasúnú riosca seo i bhfeidhm ag an scoil chun riosca a bhainistiú agus a laghdú a mhéad is féidir.

Tá an measúnú riosca seo curtha i gcrích ag an mBord Bainistíochta ar an ..... [dáta]. Déanfar é a athbhreithniú mar chuid d'athbhreithniú bliantúil na scoile ar a Ráiteas um Chumhdach Leanaí.

27.9.23.

Síniú:

Cathaoirleach an Bhoird Bainistíochta

Dáta: 27 - Sept - 23

Síniú: Mairéad Ó Catháin

An Príomhoide/Rúnaí an Bhoird Bainistíochta

Dáta: 27.9.23.